

Borbély András

Románia

már vagy két hete vártunk / egy harmadik emeleti lakásban / kolozsvár gheorgheni nevű negyedében, / mely románul úgy hangzik, mintha / otthon lennénk gyergyóban (gheorgheni), / vártunk, vártunk a fűtésszerelőkre.

És úgy vártunk mi arra a napra,
ment a játék nem kedvre, nem babra,
üresen állt a hűtő, a kamra,
hajoltunk ki ablakon a szagra,
a szomszédban füstölt már a hagyma-
tokány, a mi konyhánkban a makra-
méknak volt ugyanilyen a szaga.

megtudtuk, hogy a gázórát / a raktárból a szerelők fölvelték. / úton vannak tehát,
vigasztaltuk magunk, / valahol a nagyromán ipari pusztulatban jönnek, / mi
vagyunk két szelíd szemű szerelőknak / a szemüknek világa, a szívüknek a csücske.

Morzsát hintettünk az útra,
frissen vágott ünő vérével
megjelöltük a kapufélfákat,
zászlókat lenggettünk,
könnyet is hullattunk,
– s didergő szívünkben
magunkra maradtunk:
éhes keselyűk nemcsak a morzsát,
a betont is fölszedték utánunk,
ünővér szaglott minden kapufélfán,
forradalmak jöttek,
zászlók vettettek a tűzre,
könnyeinkkel didergő szívünkben
jaj megint,
jaj megint magunkra maradtunk.

Szerelők vére, kutyavér,
szertelen szívünkért fagy a bér,
szakadott szvetterünk makulás,
jaj, minnyá' itt van a Mikulás,
fűtésünk még sincs beszerelve,
jaj, hogy be vagyunk mi rezelve,
hogy vajon mit rejt a puttonya,
van-e benn' puliszka, tarhonya,
van-e benn', van-e benn' GÁZÓRA.

és a szerelők aznap sem jöttek meg. / úgy hírlett, egyiküknek szüksége volt egy gázórára, / s éppen a miénket nyúlta le.

Áldást mondok-é, vagy átkot,
farkastörvényhozók, rátok:
ne szólhassa soha szátok,
amit szívetekbe zártok,
jaj, szerelők, jó pajtások,
jaj, országos szívátások.

és mi túl voltunk már akkor a mi lelkünkben / minden túrés-, ország- és kontinens-
határon, / feledtük jó anyánk intéseit, / haza akartunk, hazajutni végül.

Túl voltunk azon, hogy:

*Nem volt csatlakozás. Hat óra késést
jeleztek és a fullatag sötétben...*

Túl voltunk azon, hogy

*Harangoznak Monostoron.
Isten, kegyelmes ostrom...*

És túl azon, hogy

Tebenned bízunk eleinkből fogyva...

És azon is túl, hogy:

*A mosógép a lepedőt
lágyan zúgva csak mossa, mossa...*

elkékült szánkból, mint a jégcsákány, / kezdett kimeredezni a „meg-nem-gondolt-
gondolat”. / az erősekre gondoltunk: oidipuszra, dantéra, / balassira, berzsenyire,
adyra például. / s hogy szavunkat ne felejtsük, / minden általunk ismert európai
nyelven / hangosan énekelni kezdtünk / fent a harmadik emeleten, / a györgyfalvi
negyedben:

hogy te iubesc România,
hogy je t'aime Roumanie,
hogy Ich liebe Dich,
hogy I love you,
hogy szeretünk téged,
Édes Románia.

Emlékezés

Egy reggel zenévé változik a táj,
fémhuzallá nyúlnak az ürességben
kifeszített árnyékok, sóhajok,
töredelmesen kiszáll a fagy

a talajba tapadt gyökerek közül,
és a húrokra ragadt tollazaton,
mint a kőre rácsöppenő olaj,
ezüstösen madárvér csillan.

S fölzenegenek a kóbor zivatarok,
mind az esők, a sók és a sirályok,
jégtükrén befagyott holt időknek
hozzád látogatnak a szavak,

költők álmai, növények s bogarak,
gyöngykórók inogva hajlongó szára,
hasogató, szilánkos szelekben
cserépdarabok süvítése,

majd kiáltozások, átkok és nevek,
szitkok lepusztult, koszos agorákon,
vézna költők és halálra szántak
utolsó riadt mosolygása...

A palaszürke tájban egy kisfiú
álldogál: játékaik földbe nőttek,
lovacskák, kocsik, kövek és gombok
köré várossá rendeződnek –

s a celluloidok beleszakadnak
a képbe, a kamerákat feldönti
a szél, madárvér csöppen a kőre,
s megremeg alattunk az idő.

Trieszt

Ez már a part, s a tenger: haltemető,
egymásba nő a faág s a vezeték,
öreg tenyér, egy holt város ráncai,
zúzalék, nyálka, télközépi esők,
rókalábnym az út mellett a hóban...
Ez már a part itt: otthon a Seolban.

Ez meg a város: puha, iszapos föld,
hol elvonult a magasságos tenger,
az üres égen borotva-sirályok...
Repülnek? zuhannak? szöknek? – ki tudja;
hó alatt szunnyad a sárkányfogvetés,
tengerből tó lesz, a bőségből kevés.

Szél támad, csontrepesztő, a hegyekből,
azt mondják, neve: Hiábavalóság,
s egy sötét csillag úszkál a víz alatt...
Állj meg itt, Testvér! Marhád, juhod, lovad,
ami maradt, a tengerbe tereld be,
ne emlékezhess már saját nevedre.

Járd be a város színét és visszáját,
kémleld a kapuk fölött a holtakat,
éjszaka barátkozz meg a kutyákkal,
hisz ez voltál te is: vándorló kutya,
hol halott isten vont a fészket,
hírlik, úgy hívták: Rettenetes Részvét.